

ΓΕΝΙΚΑ

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύθηκε το 1984 και είναι ένα από τα νεότερα Πανεπιστήμια της Ελλάδας. Σήμερα, περιλαμβάνει 17 Τμήματα και κατατάσσεται ανάμεσα στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας. Διοικητική έδρα του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη, ενώ οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του αναπτύσσονται σε έξι νησιά του Αρχιπελάγους (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Ρόδος, Σύρος, Λήμνος).

Ο ακαδημαϊκός στόχος του Πανεπιστημίου είναι να χαράξει σύγχρονες κατευθύνσεις σε επιλεγμένα πεδία της επιστήμης με κριτήριο την κοινωνική χρησιμότητα της παρεχόμενης γνώσης, την αντιστοιχία με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις διεθνείς τάσεις της επιστήμης στα αντικείμενα που θεραπεύει. Κύριο χαρακτηριστικό των Τμημάτων του είναι η ανάπτυξη νέων γνωστικών αντικειμένων, σε κατευθύνσεις που υπαγορεύονται από την εξέλιξη της ελληνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κοινωνίας και οικονομίας. Η φιλοσοφία της οργάνωσης του βασίζεται στην ανάπτυξη ενός πλέγματος τριτοβάθμιων σπουδών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) και ερευνητικών δραστηριοτήτων σε ένα εκτεταμένο νησιωτικό σύμπλεγμα, με γεωγραφική δομή Αρχιπελάγους.

Η αντισυμβατική-δικτυακή χωροταξική διάρθρωση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου αντικατοπτρίζει τη γεωγραφικά κατακερματισμένη δομή του Ελληνικού Αρχιπελάγους. Εδώ ο στόχος είναι να διευκολύνεται η ανάπτυξη δραστηριοτήτων στα νησιά καθώς και ανάμεσα τους και να αποθαρρύνεται η μετακίνηση του πληθυσμού, ώστε να αποφευχθεί η πληθυσμιακή αποδυνάμωση τους και η αποστράγγιση ανθρώπινου δυναμικού ποιότητας. Το όραμα του Πανεπιστημίου είναι να αποφύγει την επικοινωνιακή απομόνωση των νησιών με χρήση σύγχρονης τεχνολογίας διακίνησης πληροφοριών, αντί της διακίνησης ανθρώπων που οδηγεί σε απώλεια δραστηριοτήτων και καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού. Η δικτυακή οργάνωση του Πανεπιστημίου λειτουργεί ως αντιστάθμισμα του γεωγραφικού κατακερματισμού και της περιφερειακότητας του Αρχιπελάγους.

Το Τμήμα Γεωγραφίας

Το Τμήμα Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου λειτουργεί στη Μυτιλήνη, στο νησί της Λέσβου. Είναι το πρώτο Τμήμα Γεωγραφίας στην Ελλάδα, το οποίο θεσμοθετήθηκε το 1989 και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1994-1995. Αρχικά ονομάστηκε Τμήμα Ανθρωπογεωγραφίας αλλά από το 1997 μετονομάστηκε σε Τμήμα Γεωγραφίας ακολουθώντας διεθνείς τάσεις διεπιστημονικής – συνθετικής προσέγγισης του επιστημονικού αυτού κλάδου. Η δημιουργία του εξέφρασε την, έστω και καθυστερημένη, αναγνώριση της σημασίας που έχει η ανάπτυξη της σύγχρονης γεωγραφικής παιδείας στη χώρα που πριν δύομισι χιλιετίες γέννησε τη Γεωγραφία και της έδωσε το όνομα με το οποίο είναι σήμερα παγκοσμίως γνωστή. Η δημιουργία του Τμήματος ήταν το ώριμο αποτέλεσμα της ανάγκης να αναπτυχθεί η σύγχρονη γεωγραφική ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα, μια χώρα με πλούσιες ανθρωπογενείς και φυσικές ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει σύνθετα αναπτυξιακά και χωρικά προβλήματα, προκλήσεις αλλά και δυνατότητες στα πλαίσια της εντεινόμενης ενσωμάτωσής της στον κοινό ευρωπαϊκό χώρο και στον διεθνή καταμερισμό της εργασίας κάτω από τη δυναμική της παγκοσμιοποίησης. Το Τμήμα Γεωγραφίας, μαζί με το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, το Τμήμα Κοινωνιολογίας και το Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, απαρτίζουν τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Στόχος του Τμήματος είναι να προσφέρει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών στη Γεωγραφία που να παρακολουθεί και να ανταποκρίνεται τόσο στις διεθνείς εξελίξεις σ' αυτή την επιστημονική περιοχή όσο και στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της μελέτης των χωρικών προβλημάτων στην Ελλάδα και του ρόλου της στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου και της Ευρώπης. Από το 1994 το Τμήμα Γεωγραφίας αναπτύσσεται δυναμικά. Διαθέτει ένα πλήρες πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών που διαρκώς προσαρμόζεται στις επιστημονικές και επαγγελματικές απαιτήσεις του κλάδου, καθώς και δύο προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (Π.Μ.Σ.) που προσφέρουν εξειδικευμένες γνώσεις σε διάφορα επιστημονικά πεδία της Γεωγραφίας. Σήμερα έχει 24 μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ). Η διδασκαλία των μαθημάτων υποστηρίζεται και από έναν αριθμό διδασκόντων με σύμβαση Π.Δ.407/1980. Οι απόφοιτοι του Τμήματος απασχολούνται σε διάφορους τομείς της ελληνικής κοινωνίας, ενώ ένας αριθμός από αυτούς συνεχίζει τις σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Τμήμα, σε άλλα ΑΕΙ της χώρας καθώς και σε ΑΕΙ του εξωτερικού.

Από τον Οκτώβριο του 2002, το Τμήμα στεγάζεται σε νέο σύγχρονο κτίριο στο Λόφο του Πανεπιστημίου (πρώην "Ξενία") λίγο έξω από την πόλη της Μυτιλήνης μέσα σε ένα πράσινο και ήσυχο περιβάλλον που ευνοεί την απρόσκοπτη διδασκαλία, μελέτη και έρευνα. Το κτίριο είναι εξοπλισμένο με άριστες τεχνολογικές υποδομές και διαθέτει άνετους χώρους για την ανάπτυξη της διδακτικής, ερευνητικής και γενικότερης ακαδημαϊκής δραστηριότητας του Τμήματος.

Στο Τμήμα Γεωγραφίας λειτουργούν τρία Εκπαιδευτικά Εργαστήρια:

1. Εργαστήριο Ανθρωπογεωγραφίας και Χωρικού Σχεδιασμού
2. Εργαστήριο Φυσικής Γεωγραφίας
3. Εργαστήριο Γεωπληροφορικής

Εργαστήριο Ανθρωπογεωγραφίας και Χωρικού Σχεδιασμού

Το εργαστήριο έχει ως στόχο την υποστήριξη των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Τμήματος σε επιμέρους πεδία της Ανθρωπογεωγραφίας, της Ανάπτυξης και του Σχεδιασμού του Χώρου. Οι σκοποί του εργαστηρίου περιλαμβάνουν:

- υποστήριξη των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων Ανθρωπογεωγραφίας και Χωρικού (πολεοδομικού και χωροταξικού) Σχεδιασμού του Τμήματος Γεωγραφίας
- διοργάνωση σεμιναρίων και διαλέξεων σε θέματα Ανθρωπογεωγραφίας και Σχεδιασμού
- χρήση οπτικοακουστικών μέσων για ζητήματα Ανθρωπογεωγραφίας, Ανάπτυξης και Σχεδιασμού του Χώρου
- δημόσιες παρουσιάσεις και εκθέσεις φοιτητικών εργασιών.

Εργαστήριο Φυσικής Γεωγραφίας

Το εργαστήριο έχει σαν στόχο την υποστήριξη των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Τμήματος σε επιμέρους πεδία της Φυσικής Γεωγραφίας και του Περιβάλλοντος, όπως:

- Γεωμορφολογία, Περιβαλλοντική Γεωλογία, Παλαιογεωγραφία
- Κλιματολογία, Μετεωρολογία
- Οικολογία, Βιογεωγραφία, Οικογεωγραφία, Γεωγραφία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων
- Υδρολογία, Διαχείριση Υδατικών Πόρων, Διαχείριση Παράκτιου Χώρου
- Φυσικές Καταστροφές και Διαχείριση Περιβαλλοντικών Κινδύνων.

Εργαστήριο Γεωπληροφορικής

Το Εργαστήριο Γεωπληροφορικής υποστηρίζει το εργαστηριακό μέρος όσων μαθημάτων των προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών απαιτούν τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού Πληροφορικής, Χαρτογραφίας, Τηλεπισκόπησης, Χωρικής Ανάλυσης και Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών (G.I.S.), ασκήσεων και εργασιών των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, πτυχιακών εργασιών και μεταπτυχιακών διπλωματικών διατριβών, και ανάπτυξης δεξιοτήτων στις τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Επιπλέον, το εργαστήριο παρέχει στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές τις ακόλουθες υπηρεσίες: διαχείριση λογαριασμών χρηστών (τοπικού δικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), αποθηκευτικό χώρο στους εξυπηρετητές (servers) του Τμήματος, χρήση δικτυακού εκτυπωτή, χρήση συσκευής αντιγραφής CD, χρήση σαρωτή (scanner). Το εργαστήριο λειτουργεί κατά τις εργάσιμες ημέρες από 8:30 ως 20:30.

Στο Τμήμα Γεωγραφίας λειτουργούν επίσης 11 Ερευνητικά Εργαστήρια, για την υποστήριξη της έρευνας σε διάφορα θεματικά πεδία της Γεωγραφίας:

1. Εργαστήριο Αστικής Γεωγραφίας και Πολεοδομικού Σχεδιασμού
2. Εργαστήριο Οικονομικής Γεωγραφίας, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Χωροταξικού Σχεδιασμού
3. Εργαστήριο Ανάλυσης και Σχεδιασμού Τοπίου
4. Εργαστήριο Μετακινήσεων Πληθυσμών
5. Εργαστήριο Ανάλυσης και Οπτικοποίησης Χωρο-Χρονικών Δεδομένων.
6. Εργαστήριο Βιογεωγραφίας και Οικολογίας
7. Εργαστήριο Γεωγραφίας Φυσικών Καταστροφών
8. Εργαστήριο Δορυφορικής Μετεωρολογίας και Κλιματολογίας
9. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Γεωμορφολογίας και Περιβαλλοντικής Γεωλογίας
10. Εργαστήριο Χαρτογραφίας και Γεωπληροφορικής
11. Εργαστήριο Χωρικής Ανάλυσης, Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών και Τηλεπισκόπησης

Το Τμήμα Γεωγραφίας αξιολογήθηκε θετικά τον Μάρτιο 2014 από επιτροπή διακεκριμένων εμπειρογνομόνων-καθηγητών Πανεπιστημίων του εξωτερικού, σύμφωνα με τη διαδικασία που τηρείται από την Α.Δ.Ι.Π. (Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση). Η έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Τμήματος:

https://geography.aegean.gr/files/Final%20Report_AegeanGeography%2028%203%202014.pdf

Τέλος, η εκπαιδευτική διαδικασία και η έρευνα στο Τμήμα Γεωγραφίας υποστηρίζονται σημαντικά από το άρτια και σύγχρονα οργανωμένο Παράρτημα Μυτιλήνης της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η κεντρική υπηρεσία της Βιβλιοθήκης έχει την έδρα της στη Μυτιλήνη και συντονίζει τα παραρτήματα της Βιβλιοθήκης στη Μυτιλήνη, τη Σάμο, τη Χίο, τη Ρόδο και τη Σύρο. Η συλλογή της βιβλιοθήκης στον τομέα της Γεωγραφίας είναι σημαντική και ανανεώνεται συνεχώς με νέους ξενόγλωσσους και Ελληνικούς τίτλους και πληροφοριακό υλικό σε συμβατική ή/και ηλεκτρονική μορφή. Οι χρήστες της βιβλιοθήκης έχουν άμεση και γρήγορη πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων. Η αναζήτηση βιβλίων, άρθρων και άλλων βιβλιογραφικών στοιχείων γίνεται με ειδικό πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας έχουν δικαίωμα δανεισμού βιβλίων σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

Αντικείμενο και στόχοι του Π.Μ.Σ

Το Τμήμα Γεωγραφίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2014–2015 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο: **Ανθρωπογεωγραφία, Ανάπτυξη και Σχεδιασμός του Χώρου**, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης 116247/Β7 (ΦΕΚ 2139 Β/5-8-2014) και τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η μεταπτυχιακή εξειδίκευση στην Ανθρωπογεωγραφία, την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του χώρου. Αντικειμενικός σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή επιστημόνων και ερευνητών υψηλής ειδίκευσης ικανών να συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη και αειφόρο χωρο-οικονομική και χωρο-κοινωνική ανάπτυξη της χώρας και στην ισότιμη συμμετοχή της στον διαμορφούμενο Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο.

Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στο προαναφερθέν αντικείμενο.
- Η συμβατότητα των παρεχόμενων γνώσεων με τις διεθνείς εξελίξεις των σχετικών επιστημών, ερευνητικών κατευθύνσεων και ειδικοτήτων.
- Η συμβατότητα των παρεχόμενων γνώσεων με τις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας και τα ιδιαίτερα χωρο-κοινωνικά και χωρο-οικονομικά της προβλήματα.
- Η παραγωγή επιστημονικών στελεχών με σύγχρονες ανταγωνιστικές γνώσεις στην αγορά εργασίας.

Με βάση αυτούς τους στόχους, το Π.Μ.Σ. έχει σκοπό να διαμορφώσει επιστημονικά στελέχη ικανά να αντεπεξέλθουν σε τομείς επιστημονικού και επαγγελματικού προσανατολισμού που συνάδουν με τα επιμέρους γνωστικά πεδία του προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι του ΠΜΣ έχουν τη δυνατότητα επιστημονικής και επαγγελματικής απασχόλησης σε μια ποικιλία φορέων που περιλαμβάνουν, μεταξύ των άλλων, τους ακόλουθους:

- Φορείς προαγωγής της έρευνας και παραγωγής ερευνητικών στελεχών στις επιστήμες του χώρου.
- Εκπαιδευτικούς Φορείς.
- Υπουργεία και Οργανισμοί του Δημοσίου με άμεσο ή έμμεσο αντικείμενο δραστηριοποίησης την οργάνωση, ανάπτυξη και σχεδιασμό του αστικού και περιφερειακού χώρου.
- Φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αντικείμενο δραστηριοποίησης τη διαμόρφωση αναπτυξιακών και χωρικών πολιτικών και προγραμμάτων.
- Τεχνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες προγραμματισμού και ανάπτυξης όλων των βαθμίδων της περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και τις κάθε είδους Αναπτυξιακές Εταιρίες.
- Μελετητικά γραφεία και οργανισμοί που εκπονούν αναπτυξιακές, πολεοδομικές και χωροταξικές μελέτες, περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα και μελέτες, τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, κ.α.
- Γραφεία συμβούλων επιχειρήσεων και φορέων που ασχολούνται με θέματα χωροθετήσεων και μετεγκαταστάσεων δραστηριοτήτων, υπηρεσιών παραγωγού, ερευνών αγοράς, αξιολόγησης ακινήτων, κλπ.
- Εταιρίες και φορείς παραγωγής υλικού ανθρωπογεωγραφικού, αναπτυξιακού και σχεδιαστικού περιεχομένου.

Τα διοικητικά όργανα του ΠΜΣ

Η διοίκηση του Τμήματος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου ασκείται από τον

Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο.

Για την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. του Τμήματος Γεωγραφίας αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ). Απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος (άρθρο 2 του Ν. 3685/2008). Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για το Π.Μ.Σ., τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των εξεταστικών επιτροπών, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. Απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., ο οποίος προεδρεύει της Σ.Ε. και εισηγείται στη ΓΣΕΣ κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ. Ο Διευθυντής ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης, ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.

Διευθυντής ΠΜΣ:	Ηλίας Κουρλιούρος, Καθηγητής
Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ:	Ηλίας Κουρλιούρος, Καθηγητής (προεδρεύων) Γεώργιος Κορρές, Καθηγητής Θεόδωρος Ιωσηφίδης, Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Σιδηρόπουλος, Αναπλ. Καθηγητής

Το ακαδημαϊκό προσωπικό του ΠΜΣ

Στο Π.Μ.Σ. απασχολούνται μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Κατά περίπτωση δύνανται να απασχολούνται επίσης διδάσκοντες του ΠΔ 407/80 καθώς και επισκέπτες καθηγητές από άλλα Τμήματα του Ιδρύματος ή άλλων ΑΕΙ της χώρας ή του εξωτερικού. Είναι επίσης δυνατόν να απασχοληθούν ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. απονέμει **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)** στην Ανθρωπογεωγραφία, Ανάπτυξη και Σχεδιασμό του Χώρου

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται κατ' αρχήν για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. και στην πορεία των σπουδών τους μπορούν:

- να ολοκληρώσουν κανονικά το πρόγραμμα των τριών πρώτων εξαμήνων, να υποβάλουν μεταπτυχιακή διατριβή και να λάβουν το Μ.Δ.Ε.
- μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. μπορούν, εφ' όσον πληρούν ορισμένα κριτήρια, να εγγράφονται για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος (Δ.Δ.) στη Γεωγραφία.

Κατηγορίες πτυχιούχων

Στο Π.Μ.Σ. μπορούν να υποβάλουν υποψηφιότητα πτυχιούχοι Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ.

Χρονική διάρκεια των σπουδών

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του Μ.Δ.Ε. είναι τρία (3) διδακτικά εξάμηνα, ενώ η μέγιστη ορίζεται σε έξι (6) εξάμηνα, υπολογιζόμενα από την εγγραφή στο Π.Μ.Σ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή και έγκρισης της Γ.Σ.Ε.Σ., είναι δυνατή η αναστολή της φοίτησης μέχρι δώδεκα (12) μήνες. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στη μέγιστη διάρκεια φοίτησης των έξι (6) εξαμήνων.